

РАЗДЕЛ 11

Компетентни органи за управление на водите

Съдържание

11.1. УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО	3
11.1.1. Министерски съвет	3
11.1.2. Министерство на околната среда и водите	4
11.1.3. Министерство на регионалното развитие и благоустройството	6
11.1.4. Министерство на здравеопазването	7
11.1.5. Министерство на земеделието	7
11.1.6. Министерство на енергетиката	8
11.1.7. Министерство на икономиката и индустрията	8
11.1.8. Министерство на транспорта и съобщенията	8
11.2. УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ НА БАСЕЙНОВО НИВО	8
11.2.1. Райони за басейново управление на водите	8
11.2.2. Басейнови дирекции за управление на водите	9
11.2.3. Басейнови съвети	11
11.3. КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В ЗАПАДНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН НА БАСЕЙНОВО НИВО	11

Управлението на водите в Република България се осъществява на национално и басейново ниво, съгласно разписаните компетентни органи и правомощия на ведомствата в Глава първа „Общи положения“ и Глава десета „Управление на водите“ от Закона за водите (ЗВ).

11.1. Управление на водите на национално ниво

Управлението на водите на национално ниво се осъществява от министъра на околната среда и водите (ОСВ), а в случаите, касаещи международни речни басейни - съвместно с министъра на външните работи.

Народното събрание приема *Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор*, с която се определят основните цели, етапи, средства и методи за развитие на водния сектор.

Интегрирането на политиката по водите и отрасловите политики във водния сектор се извършва от Координационен съвет по водите (чл. 10д от ЗВ). Съветът включва министъра на околната среда и водите (който е и председател), министъра на земеделието и храните, министъра на енергетиката, министъра на икономиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи, министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на образованието и науката или оправомощени от тях длъжностни лица, и представител на Националното сдружение на общините в Република България. Организацията и дейността на съвета се определят с правилник, приет от Министерския съвет.

Координационният съвет осигурява координацията на дейностите по разработването и изпълнението на планове за управление на речните басейни и на планове за управление на риска от наводнения, както и финансирането и изпълнението на програмите от мерки и на мерките за постигане на целите за намаляване на вероятността и на неблагоприятните последици от наводнения, вкл. ежегодно обсъжда изпълнението на националните програми за планове за управление на речните басейни и планове за управление на риска от наводнения в отделните сектори. Координационният съвет по водите се председателства от министъра на околната среда и водите. Организацията и дейността на съвета се определят с правилник, приет от Министерски съвет.

При актуализацията на ПУРБ отговорностите на отговорните институции са разглеждани преди всичко от гледна точка на компетентностите и задълженията по отношението на управлението на водите, съгласно действащото законодателство.

11.1.1. Министерски съвет

Министерският съвет (МС) определя държавната политика във водния сектор, включително приема национални стратегии, в т.ч.

- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България;

- Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за период не по-малък от 10 години.

Функциите на Министерският съвет при управлението на водите на национално ниво са регламентирани в чл. 151, ал. 2, т. 1 от ЗВ и чл. 135, като основните направления на тези функции са :

- Приемане на отраслови стратегии в съответствие с националните стратегии;
- Приемане на плановете за управление на речните басейни (ПУРБ) и плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН) и национални програми за изпълнението им;
- Приемане на национални програми в областта на опазването и устойчивото използване на водите;
- Приемане на наредби в случаите, определени в ЗВ.

11.1.2. Министерство на околната среда и водите

Министърът на околната среда и водите (ОСВ) осъществява държавната политика за управление на водите.

За управлението на национално ниво министъра на ОСВ изпълнява основни функции, регламентирани в чл.151, ал. 2, т. 2 и чл. 135 от ЗВ, в т.ч.:

- разработва и предлага за приемане от МС Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор, ПУРБ и ПУРН;
- разработва национални програми в областта на опазването и устойчивото развитие на водите;
- определя районите за басейново управление, които се отнасят към международен район за басейново управление;
- разработва политиката на държавата за двустранно и многостранно сътрудничество в областта на използването и опазването на водите;
- издава разрешителни за водоземане и/или ползване в предвидените в ЗВ случаи, както и режимни графици за водоземане от комплексните и значими язовири;
- организира и ръководи мониторинга на водите.

За подпомагане на дейността на министъра на ОСВ се създава Висш консултативен съвет по водите (чл. 9, ал. 3 и ал. 4 от ЗВ). Той включва представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на земеделието и храните, Министерството на икономиката, Министерството на енергетиката и Министерството на туризма, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на здравеопазването, Министерството на финансите, Министерството на вътрешните работи, Българската академия на науките, общините, юридически лица с нестопанска цел, имащи пряко отношение към водите, и други. Министърът на околната

среда и водите издава Правилник за устройството и дейността на Висшия консултативен съвет по водите.

При изпълнение на горепосочените дейности министърът на ОСВ се подпомага от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) в границите на териториалния им обхват и дирекциите на националните паркове в границите на територията на националния парк (чл. 151, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 от ЗВ).

Координацията при изпълнението на мониторинга на водите от Националния институт по метеорология и хидрология и Института по океанология при БАН се реализира при ежегодното възлагане на необходимите дейности в рамките на ежегодно подписвани споразумения между МОСВ и посочените институти, изпълнението на които се финансира целево от министерството.

Координацията при изпълнението на мониторинга на повърхностните и подземните води от Изпълнителната агенция по околна среда се извършва, чрез заповед на министъра на околната среда и водите за изпълнение на мониторинга на водите.

Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) е администрация към Министъра на околната среда и водите за осъществяване на ръководни, координиращи и информационни функции по отношение на контрола и опазването на околната среда в Република България. Тя проектира и управлява Националната система за мониторинг на околната среда и информацията за състоянието на компонентите и факторите на околната среда за територията на цялата страна. Агенцията е Национален координационен център към Европейската агенция по околна среда (ЕАОС)⁸³. Европейската агенция по околна среда е органът на Европейския съюз, създаден да предоставя навременна, целенасочена, подходяща и достоверна информация за околната среда както на лицата, определящи политиката в тази област, така и на обществеността.

Координиране на прилагането на политиката по водите при издаване на разрешителни се осъществява, чрез изпълнението на програмите от мерки в ПУРБ, определящи изисквания и ограничения при издаването на различни видове разрешителни и изпълнявания контрол от страна на регионалните структури на МОСВ за изпълнение на условията, при които са издадени разрешителните и за състоянието на водите.

Елемент на координация между компетентните органи, отговорни за изпълнението на програмата от мерки е и приемането на Планове за управление на речните басейни и Националните програми за изпълнението им от Министерския съвет, по нормативно установената съгласувателна и координационна процедура за приемане на решения.

Регионалните инспекции по околната среда и водите са административни структури към Министъра на околната среда и водите, осигуряващи провеждането на държавната политика по опазване на околната среда на регионално равнище. Регионалните инспекции по околната среда и водите осъществяват своята дейност на територията на една или няколко области, съгласно посочените седалище и териториален обхват на дейност.

На територията на Западнбеломорски район за басейново управление са разположени изцяло и части от четири Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) – РИОСВ - Благоевград, РИОСВ - Перник, РИОСВ - Смолян и РИОСВ - Пазарджик.

Министърът на околната среда и водите, чрез Директорите на дирекциите на националните паркове в границите на територията на националния парк - При провеждане на своята дейност ДНП осигурява провеждането на държавната политика по опазване и поддържане на разнообразието от екосистеми и естествените процеси, протичащи в тях, защита на дивата природа, опазване и поддържане на биологичното разнообразие и предоставяне на възможности за развитието на научни, образователни и рекреационни дейности в поверените ѝ защитени територии. Дирекцията има контролни, охранителни, регулиращи и информационни функции. При осъществяване на функциите си ДНП изпълнява произтичащите от законовите и подзаконовите нормативни актове задачи.

На територията на Западнбеломорски район за басейново управление са разположени: ДНП Рила-гр. Благоевград и ДНП Пирин-гр. Банско.

Министърът на околната среда и водите и упълномощено от него длъжностно лице участва в Националния експертен съвет по устройство на територията и регионалната политика при разглеждане на:

- ✓ инвестиционни проекти за изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения; хидроенергийни и хидротехнически системи и съоръжения;
- ✓ язовирни стени и съоръженията към тях;
- ✓ съоръжения за прехвърляне на води между речните басейни;
- ✓ съоръжения за защита от вредното въздействие на водите;
- ✓ пристанища, вътрешни водни пътища и подводни депа за драгажни маси;
- ✓ устройствени планове на територията на Черноморското крайбрежие, които обхващат плажове и пясъчни дюни и свързаните с тях акватории, както и прилежащите на морето крайбрежни езера, лагуни, лимани и влажни зони.

МОСВ извършва информиране на обществеността и консултациите със заинтересованите страни на национално ниво, вкл. междуведомствено съгласуване на ПУРБ и ПУРН.

МОСВ участва при изготвяне на прегледа на икономическия анализ на водоползването, прилагане на мерките от ПУРБ и докладване на плана пред Европейската комисия.

11.1.3. Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения, както и съоръженията за предпазване от вредното въздействие на водите в границите на населените места се осъществява от министъра на регионалното развитие и благоустройството (РРБ).

Министърът на РРБ осъществява държавната политика в отрасъла ВиК на национално ниво. Основните функции и произтичащите от тях дейности са посочени в чл. 10б и чл. 135 т 3 от Закона за водите, като основните от тях включват:

- разработва и предлага на МС Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България;
- участва в разработването на Национален план за действие за подобряване качеството на водите за питейно-битови цели;
- координира управлението на водоснабдителните и канализационни системи на национално ниво;
- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.4. Министерство на здравеопазването

При управлението на водите на национално ниво от министърът на здравеопазването изпълнява редица дейности, регламентирани в чл.135 и чл. 155а от ЗВ, в т.ч.:

- участва при разработването на Национален план за действие за подобряване качеството на водите за питейно-битови цели;
- одобрява материали, реагенти и биоциди, които влизат в контакт с водите, предназначени за питейно-битови цели, по ред, определен в наредбата за качеството на водата за питейно-битови цели, съгласно ЗВ;
- ръководи мониторинга и контролира качеството на водите, използвани за питейно-битови цели, на водите за къпане и на минералните води, използвани за лечение, профилактика, питейно-битови цели, бутилиране, хигиенни цели, спорт и отдих;
- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.5. Министерство на земеделието

Държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения, се осъществява от министъра на земеделието на хидромелиоративни системи и съоръжения и за предпазване от вредното въздействие на водите извън границите на населените места; чрез Изпълнителната агенция по горите - за насажденията в тези системи и съоръжения.

При управлението на водите министърът на земеделието:

- участва при разработването на подзаконови нормативни актове в случаите когато това е предвидено в ЗВ;
- утвърждава правилата за добри земеделски практики и Програма от мерки с цел опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- утвърждава добри земеделски и екологични условия, които се въвеждат с помощта на специално разработени за условията на нашата страна Национални стандарти:

задължението да се поддържа земята в добри земеделски и екологични условия се отнася до спектър от стандарти, относно защитата на почвата, поддържането на органичните вещества и структурата на почвата, предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията, опазване и управление на водите;

- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.6. Министерство на енергетиката

Държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения, се осъществява и от министъра на енергетиката - за хидроенергийни системи и обекти.

При управлението на водите министърът на енергетиката:

- участва при разработването на подзаконовни нормативни актове в случаите когато това е предвидено в ЗВ;
- контролира състоянието на водните обекти и на водностопанските системи и съоръжения в рамките на своята компетентност;
- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.7. Министерство на икономиката и индустрията

Министерството на икономика и индустрията участва в Координационния съвет по водите и Висшия консултативен съвет по водите, както и при прилагане на мерки от ПУРБ.

11.1.8. Министерство на транспорта и съобщенията

Министерството на транспорта и съобщенията (МТС) участва в Координационния съвет по водите и Висшия консултативен съвет по водите, както и при прилагане на мерки от ПУРБ.

11.2. Управление на водите на басейново ниво

Управлението на водите в Р България се извършва на басейнов принцип, на ниво район за басейново управление, включващ в обхвата си една или няколко водосборни области.

Определените в ЗВ речни басейни не следват административно-териториалното деление на страната и са основа и за управление на околната среда на басейнов принцип.

11.2.1. Райони за басейново управление на водите

Съгласно ЗВ в България са определени следните райони за басейново управление на водите:

- Дунавски район с център Плевен - обхващащ водосборните области на реките Искър, Ерма, Нишава, Огоста и западно от Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки и водите на река Дунав;

- Черноморски район с център Варна - обхващащ водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница, включително вътрешните морски води и териториалното море;
- Източнобеломорски район с център Пловдив - за водосборните области на реките Тунджа, Марица, Арда, Бяла река
- Западнобеломорски район с център Благоевград - за водосборните области на реките Места, Струма и Доспат.

Границите на районите следват вододелите на водосборните области на реките в обхвата на държавната граница. В случаите, когато подземните води не следват конкретен речен басейн, те се идентифицират и със заповед на министъра ОСВ се присъединяват към най-близкия и най-подходящия район с басейново управление.

В рамките на всеки район за басейново управление на водите министърът на околната среда и водите със заповед може да определи подбасейни за една или повече от реките.

Управлението на басейново ниво в обхвата на една или няколко водосборни области се осъществява в съответствие с държавната политика по водите от басейнови дирекции за управление на водите.

Когато район за басейново управление включва трансгранично водно течение, този район се отнася към международен район за басейново управление.

Управлението на басейново ниво в обхвата на една или няколко водосборни области се осъществява в съответствие с държавната политика по водите от басейнови дирекции за управление на водите.

Управлението на водите на басейново ниво се осъществява от басейнови дирекции към Министерство на околната среда и водите.

11.2.2. Басейнови дирекции за управление на водите

Басейновите дирекции (БД) се създават със заповед на министъра на ОСВ. Дейността им се координира и контролира от Министерството на околната среда и водите. Министърът на ОСВ издава правилник за дейността, организацията на работа и съставът на БД.

Директорът на БД провежда държавната политика за управление на водите на басейново ниво (чл. 155, ал. 1 от ЗВ), в т.ч.:

- установяване границите на водите и водните обекти - публична държавна собственост, съвместно с техническите служби на общините и службите по геодезия, картография и кадастър;
- разработка ПУРБ и ПУРН, вкл.:
  - ✓ координира разработването и изпълнението им;

- ✓ изготвяне на анализ на натиска и въздействието върху повърхностните и подземните води, вкл. и зоните за защита на водите;
  - ✓ участва в актуализацията на икономическия анализ на водоползването, въз основа на данни от Националния статистически институт;
  - ✓ изготвяне/актуализиране на програмите от мерки към ПУРБ и ПУРН, вкл. и прилагане на мерките;
  - ✓ информиране на обществеността и провеждане на обществени консултации на определени етапи от разработване/актуализиране на ПУРБ и ПУРН.
- извършва дейности по докладване на ПУРБ и ПУРН пред Европейската комисия;
  - издаване на разрешителни за случаите определени в ЗВ;
  - планиране и участие в провеждането на мониторинга на водите и оценката на състоянието на водните тела;
  - поддържане на специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите и води регистри, определи в ЗВ;
  - осъществяване на контрол в предвидените случаи в ЗВ, вкл. събира таксите за разрешителните;
  - определяне на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, съгласувано с директорите на регионалните здравни инспекции и определя водите за обитаване от риби и черупкови организми;
  - определяне на СОЗ около съоръженията за питейно-битово водоснабдяване в случаите определени в ЗВ;
  - осъществяване на сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави в съответствие с държавната политика за двустранно и многостранно сътрудничество и след съгласуване по нормативно установения ред в международни райони за басейново управление;
  - издаване на становища за допустимост на инвестиционни намерения за съответствието им с плана за управление на речния басейн и плана за управление на риска от наводнения.

Директорът на басейнова дирекция или оправомощено от него длъжностно лице участва в областните, общинските или районните съвети по устройство на територията, като представя писмено становище на басейновата дирекция в случаите, в които се разглеждат:

- ✓ инвестиционни проекти за изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения, включително пречиствателни станции за питейни или за отпадъчни води; хидроенергийни и хидротехнически системи и съоръжения, за които са издадени разрешителни по реда на Закона за водите, включително и за защита от вредното въздействие на водите;
- ✓ устройствени планове за територии, включващи пристанища, плажове и пясъчни дюни и свързаната с тях акватория.

При прилагане на мерките в ПУРБ участват още и министерството на регионалното развитие и благоустройството, министерството на здравеопазването, министерството на земеделието и храните, министерството на енергетиката, министерството на икономиката, министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, общините и ВиК операторите в териториалния обхват Западнобеломорски район за басейново управление.

11.2.3. Басейнови съвети

Басейновият съвет е държавно-обществена консултативна комисия за подпомагане дейността на БД (чл. 156 от ЗВ). Той включва представители на държавната администрация, териториалната администрация, водоползвателите и юридическите лица с нестопанска цел в обхвата на басейна, както и представители на научни организации, имащи отношение към водните проблеми. Дейността, структурата, организацията на работа и численият състав на басейновия съвет се определят с устройствен правилник, издаден от министъра на ОСВ.

Басейновият съвет към басейнова дирекция за управление на водите в Западнобеломорски район с център гр. Благоевград е учреден със Заповед № 60/13.10.2003 г. на Директора на басейновата дирекция. Численият състав на съвета по правилник е 20 души и включва представители на държавната администрация, териториалната администрация, водоползвателите и юридическите лица с нестопанска цел в обхвата на ЗБР, както и представители на научни организации, имащи отношение към водните проблеми. Основните функции на басейновия съвет включват изготвяне на становища, препоръки и предложения, свързани с осъществяваните дейности от БД.

11.3. Компетентен орган за управление на водите в Западнобеломорски район за басейново управление

Органите за управление на водите в Западнобеломорски район са директорът на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БД ЗБР) и басейновият съвет към дирекцията.

БД е създадена на основание на ЗВ, със Заповед № РД -27/17.01.2002 г. на министъра на ОСВ, публикувана в ДВ бр.9 от 25.01.2002 г. и се представлява от нейният Директор. Дейността, организацията на работа и състава на БД се определят с устройствен правилник, публикуван в ДВ бр.7 от 21.01.2011г., изм. и доп. в ДВ, бр. 58 от 31.07.2012 г.

Администрацията на БД е обща и специализирана, организирана в дирекции и отдели.

Забележка: Наименованията на министерствата са актуални към момента и може да претърпят промяна, което своевременно ще се отрази в актуално съдържание при необходимост

